Redactiunea, Administratiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ.
Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiune, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 199. Brașovŭ, Mercurĭ, 8 (20) Septemvre 1893.

Din causa sfintei serbătorĭ de mâne, ḑiarulŭ nu va apăré până Joi séra.

Conferința Sașilorŭ.

Brașovŭ, 7 Septemvre v.

Mare neliniște s'a manifestatŭ în timpulŭ din urmă în sînulŭ Sașilorŭ ardelenĭ din causă, că deputații lorŭ n'au aflatŭ de cuviință a lua și ei posițiune în cestiunea politicei bisericescĭ a guvernului, pe care opiniunea publică săséscă o consideră asemenea ca fórte periculósă naționalității și bisericei săsescĭ.

Acéstă împrejurare a îndemnatŭ pe conducĕtorii sașĭ a ține o conferență pentru a face posibilă o „clarificare a situațiunei și o procedere comună a tuturorŭ cercurilorŭ săsescĭ în cestiunile bisericescĭ-politice.“

Conferența comitetului centralŭ săsescŭ s'a ținutŭ, precum scimŭ, Joia trecută și resultatulŭ ei a fostŭ — o nouă capitulare politică a Sașilorŭ ardelenĭ.

Discuțiunea principiară s'a învĕrtitŭ în jurulŭ cestiunei, décă reformele bisericescĭ-politice, ce voiesce sĕ le introducă regimulŭ unguerescŭ, suntŭ orĭ nu prejudițióse intereselorŭ de viĕță ale poporului săsescŭ și ale bisericei evangelice săsescĭ?

Nicĭ unulŭ dintre membrii conferenței, nicĭ chiar aceia, carĭ în frunte cu președintele comitetului Dr. Carol Wolff au pretinsŭ ca proiectele de lege politice-bisericescĭ sĕ nu fiă nicĭ într'unŭ chipŭ combătute de către deputații sașĭ, n'au putută sĕ nu recunóscă, că ele au deșteptatŭ cu dreptŭ cuvêntŭ marĭ îngrijirĭ în țéră și în sînulŭ poporului săsescŭ.

Asupra faptului dér, că reformele intenționate de guvernŭ suntŭ periculóse, s'au unitŭ cu toții, opiniunile s'au deosebitŭ numai în punctulŭ aprețiării mărimei pericululuĭ și în cestiunea cum sĕ fiă elŭ combătutŭ din partea Sașilorŭ.

Și aicĭ s'a adeveritŭ ceea ce au predisŭ unŭ cunoscĕtorŭ alŭ raporturilorŭ săsescĭ în articululŭ, ce l'am reprodusŭ în numĕrulŭ nostru de ierĭ: representanții oportunismului, ce s'a incuibatŭ între Sașĭ, au învinsŭ. Marea cestiune principiară a trebuitŭ sĕ facă locŭ considerațiunilorŭ oportunismului săsescŭ, pe care unulŭ dintre membri conferenței l'a caracterisatŭ numindu-lŭ o cestiune a „politicei practice“.

Cestiunea acésta a „politicei practice“ privea adecă întrebarea, décă este consultŭ orĭ nu ca Sașii din causa întroducerei matriculelorŭ civile și a căsătoriei civile obligătóre sĕ părăséscă politica lorŭ inaugurată la 1890 și sĕ iésă din partida guvernului?

D-lŭ Dr. Wolff e de părere, că matriculele civile și căsătoria civilă nu suntŭ cestiunĭ de esistență pentru Sașĭ, că încă nu-i amenință cu peire, de aceea ei trebue sĕ păstreze pacea ce au încheiat'o cu guvernulŭ și sĕ-șĭ păstreze prafulŭ de pușcă pentru acelŭ timpŭ, când șovinismulŭ amenințătorŭ le va pune cestiunea de esistență. Elŭ admite, că acésta se póte în curêndŭ întâmpla — până atuncĭ însĕ Sașii sĕ-șĭ vĕdă de interesele lorŭ economice și industriale.

S'a mai adusŭ înainte, în deosebĭ din partea deputatului Filtsch, că făcêndŭ oposițiune proiectelorŭ bisericescĭ Sașii șĭ-ar atrage numai odiulŭ, că suntŭ în contra progresului liberalŭ și prin aceea, că s'ar lăpĕda de guvernŭ disposițiunea acestuia, care e aḑĭ bună față cu Sașii, ar înceta, ér guvernulŭ ar fi în posiția sĕ-șĭ rĕsbune în modŭ simțitorŭ contra lorŭ.

S'a mai adusŭ înainte din partea altorŭ vorbitorĭ, că décă Sașii s'ar reîntórce érășĭ în oposițiă, ei arŭ fi aici cu totulŭ isolațĭ...

A cerceta mai deaprópe după causa unei astfelŭ de isolărĭ s'au ferită, căcĭ a mărturisi adevĕrulŭ în privința acésta le-a venitŭ greu.

Și adevĕrulŭ este, că Sașii suntŭ isolațĭ, orĭ mergŭ cu guvernulŭ orĭ nu, pentru-că prin aceea, că s'au închinatŭ sistemului domnitorŭ de aḑĭ ei s'au ruptŭ de către aliații lorŭ firescĭ, de către naționalitățile din Transilvania și Ungaria, carĭ gemŭ sub aceeașĭ asuprire și urmărescŭ cu simpatiă luptele de esistență ale Sașilorŭ.

Eată de ce cei doi membri, Dr. Fr. Teutsch din Sibiiu și Franc. Herfurth din Cristianŭ, lângă Brașovŭ, accentuândŭ seriositatea situațiunei în fața omnipotenței maghiarisătóre a statului, n'au putută s'a-jungă la nicĭ o conclusiune practică a politicei naționale ce ar trebuì sĕ-o pórte Sașii, ci s'au pierdutŭ și ei în cerculŭ vițiosŭ alŭ politicei oportuniste, care isoléză pe Sașĭ de către naționalitățile și le face imposibilŭ a desfășura o luptă energică pentru apĕrarea intereselorŭ lorŭ de viață naționale și bisericescĭ.

Argumentulŭ adusŭ de conducĕtorulŭ sasŭ, că încă nu e pusă cestiunea de esistență pentru Sașĭ, este atâtŭ de șubredŭ și neînsemnatŭ, încâtŭ nu póte justifica întru nimicŭ atitudinea de față politică a Sașilorŭ. Acésta s'a doveditŭ și în conferența săséscă, în care cei mai mulțĭ membri, primindŭ propunerea oportunistă, și-au făcutŭ reservele lorŭ față cu argumentele aduse în favórea ei.

E fórte durerosŭ, că Sașii nu află aḑĭ altŭ espedientŭ pentru salvarea intereselorŭ lorŭ, decâtŭ a se înjuga și mai departe la carulŭ guvernului unguerescŭ. Câtŭ de greșită și periculósă este calea, pe care au pornitŭ o simtŭ ei înșișĭ, când susținŭ, că tóte le facŭ sub presiunea situațiunei grele, numai de silă. Étă dér cum politica de oportunitate sĕ condamnă pe sine însășĭ.

Conferența comitetului centralŭ săsescŭ.

La 14 l. c. a ținutŭ comitetulŭ centralŭ săsescŭ în „Gesellschaftshaus“ din Sibiiu ședința sa anuală, care era fórte bine cercetată.

Președintele Dr. Wolff a accentuatŭ în vorbirea sa de deschidere, că problemele comitetului centralŭ, dela conferența săséscă ținută înainte de trei anĭ, suntŭ numai culturale și economice. Cu astfelŭ de probleme are sĕ se ocupe și ședința de astăḑĭ.

Președintele a adusŭ pe tapetŭ mai multe resolușiunĭ de ale comitetelorŭ districtuale cu privire la regularea prescriselorŭ esistente pentru profesorii dela școlele medii, carĭ ordonéză, ca aceștia sĕ facă și esamene teologice.

Deputatulŭ Adolf Zay propune transpunerea resoluțiunilorŭ la autoritățile competente bisericescĭ și aduce unŭ proiectŭ de resoluțiune, cu privire la crescerea tinerimei, care se dedică pentru cariera industrială și comercială, cerêndŭ ridicarea de școle civile orĭ celŭ puținŭ școle poporale capitale, apoi ștergerea disposițiunei, care pretinde dela profesorii școlelorŭ medii esamene teologice și dela candidații de preoțĭ esamene de profesorĭ, regularea salarielorŭ preoțescĭ și înbunătățirea dotațiunilorŭ mai slabe.

Proiectulŭ de resoluțiune alŭ lui Zay, constătătorŭ din 3 puncte, s'a redusŭ la două, carĭ apoi s'au primitŭ cu unele modificațiunĭ.

Față cu proiectele bisericescĭ, conferența a declaratŭ, că acelea suntŭ unŭ periculŭ amenințătorŭ pentru poporulŭ și biserica săséscă, cu tóte acestea s'a adusŭ o resoluțiune, în care se enunță, că posiția deputațilorŭ săsescĭ față cu guvernulŭ și cu partida liberală va rĕmâné neschimbată, motivându-se atitudinea acésta cu necesitatea împreunată cu situațiunea politică de astăḑĭ.

Din vorbirea d-lui Franciscŭ *Herfurth* (Christianŭ) aducemŭ următórele: „Statulŭ și anume omnipotența maghiarisătóre de statŭ va învinge și miculŭ nostru poporŭ va ajunge într'o luptă grea, fórte grea.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Solia.

De *Fernanflor.*

Deschisei ochii, mĕ ridicai, mĕ îmbrăcai, întrai în salonulŭ meu și scosei unŭ strigătŭ de surprindere.

„Ce este acésta? Aicĭ, D-ta, Sennora?“

„De sigurŭ“ rĕspunse ea, „nu m'au așteptatŭ nimenea?“

„E de multŭ de când țĭ-ai adusŭ aminte de mine!“

„Din contră. Acela, care n'a voitŭ sĕ-șĭ aducă aminte de mine, în acestŭ anŭ precum și în anii premergĕtorĭ, eștĭ tu!“

„Se póte“ rĕspunsei eu gândindu-mĕ.

„De aceea am venitŭ în odaia ta. Așteptŭ, ca sĕ mĕ rĕsplătescĭ, și pentru ca în ḑiarulŭ tĕu sĕ-mĭ dedicĭ unŭ articolŭ, ca în timpurile cele vechĭ.“

„Ca în timpurile cele vechĭ? Atuncĭ eram tênĕrŭ.“

„Și eu sunt totdéuna. Privesce-mĕ și nu fi nepoliticosŭ; nu sunt totŭ aceeașĭ?“

Făcui, aceea ce-mĭ ḑise. Ea avea dreptate; ea era aceeașĭ ca și mai nainte.

Pe când o priveam, începù ea sĕ jóce zimbindŭ prin odaiă. Acolo era o mică oglindă; ea o luà și-șĭ oglindà fața în ea; o față, care era vrednică de a fi privită și de a fi descrisă. Nisce ochĭ marĭ albastri înseninau o față fragedă și drăgălașă; obrajii ei erau ca nisce adevĕrațĭ trandafirĭ; fruntea ei albă și înaltă sĕmăna cu unŭ cerŭ fără norĭ. Pĕrulŭ nu i-se vedea, deórece era acoperitŭ cu florĭ.

Eram încântatŭ. Căcĭ florile din pĕrulŭ ei rĕspundeau unŭ parfumŭ îmbĕtătorŭ și păsările de pe pălăria ei păreau, că ciripescŭ. Ea era tênĕră și frumósă, cum am vĕḑut'o acum câțĭ-va anĭ și cu tóte acestea.—

Imĭ rĕḑimai capulŭ pe mânĭ și priviam înaintea mea.

Ea rîdea cu sgomotŭ, se avêntà lângă masa mea de scrisŭ și se așeḑà pe unŭ fotoliu.

„Deórece nu voescĭ sĕ-mĭ dedicĭ nicĭ unŭ articulŭ, o voiu face eu!“

„Muncă zadarnică! Timpulŭ tĕu a trecutŭ, cu tóte, că eștĭ atâtŭ de frumósă, ca și mai nainte. Citesce ḑiarele; când acum câțĭ-va anĭ, ne-ai căutatŭ, ai fostŭ sĕrbătorită de tótă lumea în versurĭ și în prosă. Astăḑĭ? Ai vĕḑutŭ însățĭ, câtŭ de puținŭ te bagă în sémă. Timpulŭ tĕu a trecutŭ!“

„Timpulŭ meu nu trece nicĭ când; cu o față ca a mea, trăescĭ mii de anĭ. Voi sunteți trecĕtorĭ — și cu deosebire tu! Acolo e fotografia ta, privesce-o; e fața de pe fotografiă aceeașĭ, ca pe care o vĕdŭ înaintea mea? Rĕspunde, rĕspunde, escĭ tu totŭ acelașĭ, séu escĭ altulŭ?“

Eu nu rĕspunsei.

„Privesce chipulŭ tĕu“, continuà ea triumfândŭ. „Atuncĭ erai de 20 de anĭ, tênĕrŭ de 20 de anĭ, atuncĭ trebuiai sĕ mĕ iubescĭ, atuncĭ nu puteai sĕ mĕ calumniezĭ. 20 de anĭ! Cu 20 de anĭ n'ai unŭ trecutŭ posomorîtŭ, și viitorulŭ este plinŭ de speranță, esistă încă amorulŭ și plăcereă; auḑĭ vorbindŭ despre ele și le doresci, fiindcă nu le cunoscĭ încă. O mamă ne iubesce, și noi rĕspundemŭ la iubirea ei; unŭ tată ne dă sfaturĭ și noi ascultămŭ de sfatulŭ sĕu. Avemŭ încă unŭ amicŭ, și credemŭ, că amiciția sa va fi vecĭnică. Bărbații suntŭ curagioșĭ și oneștĭ, căcĭ noi venimŭ tocmai dela școlă, în care ne a învĕțatŭ, că posedŭ aceste calitățĭ. Femeile, îngerĭ fără aripĭ, au căḑutŭ din cerŭ pentru ca sĕ ne aducă acolo, când le vorŭ cresce din nou aripile. Vițiulŭ încă nu este punibilŭ, căcĭ nimenea nu se gândesce la elŭ; virtutea încă nu este unŭ meritŭ, căcĭ încă nu este în luptă cu egoismulŭ. De aceea, când aparŭ eu, înfloritóre și strălucită, numai aceia 'mĭ facŭ versurĭ și mĕ salută, carĭ au rĕmasŭ tinerĭ.“

Ea aruncà fotografia mea pe podinĭ și puse piciorulŭ pe ea.

„Inimă fără viĕță, seducĕtorĭ fără victime! Décă chiar 'mĭ refusĭ tămâierea, tineretulŭ mi-a rĕmasŭ fidelŭ. Căcĭ tineretulŭ este vecĭnicŭ, egalŭ cu mine, elŭ scie și de aceea în fiă-care anŭ, cu capulŭ descoperitŭ esŭ prin porțĭ, ca sĕ mĕ salute — tineretulŭ, tineretulŭ, care e tare și vecĭnicŭ, și care nu se teme de guturaiu!“

Ea rîse cu sgomotŭ.

„Eu așĭ face asemenea“, rĕspunsei eu